

TEHNIKA

ÜLIKOOLOO

18 (1455)
8. november 1996
Hind 1 kr

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht

TTÜ nõukogus

15. oktoobril

Istungi alguses toimus autasustamine. Ausponsori kuldplaadi võttis vastu **RE Eesti Telekommunikatsioonid** peadirektor **Toomas Sõmera**.

Teenetemedali MENTE ET MANU ja tänukirja sai pensionile siirdumisel kuuagaegne sekretär **Eda Tihkan**.

Tänukirja rektorilt sai *Bentley College* professor **George A. Hachey, Jr.**, kellega on ülikoolil pikaajalised majanduskoolituse alased sidemed.

Päevakorra kohaselt jätkati palgaeeskirja lugemist. Ka sel korral oli väga palju küsimusi ja ettepanekuid. Lugemine katkestati, et vajalikud muudatused viia eeskirja teksti. Otsustati, et nõukogu tuleb plaaniväliselt kokku 29. oktoobril ja kinnitab palgaeeskirja.

Teise punktina kuulati professor **Andres Õpiku** infot akadeemiliste struktuuriüksuste õppetegevuse institutsionaalse eneseanalüüsi tulemustest.

Otsustati, et teaduskondade dekaanid koostavad 15. novembriks teaduskonna institutsionaalse eneseanalüüsi aruanded, mida arvestatakse teaduskonna arengut puudutavate dokumentide koostamisel. Ülikooli terviklik institutsionaalse eneseanalüüsi aruanne valmistatakse ette ülikooli nõukogu detsembrikuu istungiks.

Kolmanda päevakorrapunkti all võeti vastu teaduskonna tüüpõhimaaruse ja instituudi tüüpõhimaaruse. Sellele järgneb teaduskondade ja instituutide põhimaaruste kooskõlla

viimine uue põhikirja ja tüüpõhimaaruse nõuetega.

Neljanda päevakorrapunkti all arutati Küberneetika Instituudi esindajate osavõtul TTÜ asutuse *Küberneetika Instituut* põhikirja ja arenduskava ning kiideti nad põhimõtteliselt heaks. Põhikiri on juriidilises ekspertiisis, et seejärel järgmisel nõukogu istungil vastu võtta.

Järgnes arutelu endiste Teaduste Akadeemia instituutide ühinemisel varaliste õiguste ja kohustuste ning personali ületoomisega seotud küsimuste üle. Selles osas küsimusi on väga palju, kuid vastuseid ei ole.

Viienda päevakorrapunktina tuli, lähtudes PHARE programmi "Kõrghariduse ja teaduse reform" soovist ning Haridusministeeriumi taotlusest ühildada ülikooliharidus ja teadustegevus, otsustamisele kolme strateegilise tehnoloogiakeskuse asutamine Tallinna Tehnikaülikoolis.

Otsustati kiita heaks materjaliteaduse ja geeni/biotehnoloogia keskuse, infotehnoloogiakeskuse ja keskkonnatehnoloogiakeskuse asutamine teaduskeskustena. Samas otsustati TTÜ ja temaga ühinenud teadusasutuste sidemete tugevdamiseks Eesti majandusega ning tehnoloogiasiirde arendamiseks pidada otstarbekaks koos Majandusministeeriumiga asutada TTÜ juurde innovatsioonikeskus eraõigusliku mittetulundusliku institutsioonina. Keskuse töö käivitamine ja edasine koordineerimine tchti ülesandeks prorektor **Rein Küttnerile**.

29. oktoobril

jätkus palgaeeskirja arutelu ning päevakorrale lisandus veel kiiret otsustamist vajavaid küsimusi.

Palgaeeskirja arutelul tegi rektor **Olav Aarna** kokkuvõtte palgaeeskirja kohta lackunud ettepanekutest. Hääletati ettepanekud nende lülitamiseks eeskirja ja seejärel hääletati palgaeeskirja kui terviku kinnitamist. Täiesti ükmeelselt kinnitati Tallinna Tehnikaülikooli palgaeeskiri, mis jõustub alates 1. jaanuarist 1997.

Teise päevakorrapunktina arutati gümnaasiumi lõpetamise riigieksamite tunnustamist ülikooli sisseastumisel. Otsustati, et TTÜ tunnustab sisseastumiseksamitena gümnaasiumi riigieksameid emakeeles ja võõrkeeles (inglise ja saksa keel). Ülikool korraldab sisseastumiseksami matemaatikas ja tehakse võrdlev analüüs gümnaasiumi vastava üliriigilise katseksami tulemustega.

Kolmanda päevakorrapunktina arutati tudengite pöördumist transpordisoodustuste vajaduse kohta ning nõukogu otsus, et transpordisoodustuste säilitamise vajadus on põhjendatud; et Vabariigis tuleks luua üliõpilaste sotsiaalse toetamise süsteem. Seni aga, kui seda süsteemi ei ole, tuleks korraldada transpordisoodustuste andmine ülikoolide kaudu, kaasates selleks üliõpilasomavalitsusi. Nõukogu järgmine istung on tööplaani kohaselt 19. novembril. Arutamisele tulevad vastuvõtu tingimused 1997. aastaks ja diplomiope, mille arutelu kevadel katkestati. Järgmine valitsuse istung on 12. novembril. Kantsler **Jüri Tanner** teeb kokkuvõtte koondelarve kümne kuu täitmisest, vaadatakse läbi taotlused eraldisteks valitsuse reservfondist, kinnitatakse riigielarvevälistest vahenditest lackunud õppetegevuse summade jaotus akadeemiliste struktuuriüksuste vahel ja muud küsimused.

Täpsemalt kõigest järgmises lehenumbriis.

Viivi Russ
nõukogu sekretär

Rektori veerg

On eluaegse õppimise aasta! Me liigume infotühiskonda! Informatsioon - see on võim! Need on mõned meie ümber hõljuvatest ja meid aegajalt torkivatest lendlausetest, millel on üpris sügav sisu. Igaühe kohta neist on kirjutatud mitte ainult sadu ja tuhandeid artikleid, vaid kümnete kaupa ka raamatuid.

Tegelikult on eluaegse õppimise ja info valdamise teema väga lähedalt seotud meie igapäevaeluga, nii tööise kui kodusega. Ühest küljest langeb meile loendamatu arvust allikatest peale ohjeldamatu info-laviin ja teisalt ei ole meil reeglina vajalikul hetkel soovitud teavet käepärast, st ei ole mälust ega mingilt kandjalt operatiivselt võtta.

Selle globaaprobleemi tillukeseks peegelduseks on ülikooli elu ja selle korraldust käsitleva info kättesaadavus, ühene mõistetavus ja kasutatavus. Kuigi Tehnikaülikooli juhtimisaparaat (ülikooli nõukogu, valitsus, rektoraat, haldusosakonnad, akadeemilised struktuuriüksused) produtsereerib päevas kümneid lehekülgi vastavasisulisi tekste ja saab sadu lehekülgi vastu, ei taandu elu ülikoolis vaid paberite produtsereerimisele, nende lugemisele ja paberite järgi tegutsemisele või mittetegutsemisele. Arukat inimest huvitavad ka tegutsemise eesmärgid, põhjused, motiivid, huvitab see, miks üks või teine otsus vastu võeti.

Püüdmaks leevendada Tehnikaülikooli töötajate potentsiaalset infonälga ülikooli elukorraldust puudutavalt, otsustas rektoraat käesolevast õppeaastast üks kord kuus korraldada infotunni. Seni on neid toimunud kaks. Esimesel käsitleti Ülikooliseadusest tulenevat avaliku ülikooli staatust ja eelkõige selle varalisi ning rahalisi aspekte ja vabaõpet Tallinna Tehnikaülikoolis. Teises infotunnis oli arutelu teemaks Tehnikaülikooli palgapoliitika tulenevana uuest palgaeeskirjast. Sellest on lähemalt juttu ka tänases lehes.

Toimunud infotundide temaatika ja esinejad pakkus välja rektoraat. Nii ei pea see aga alatiseks jääma. Arvan, et edaspidi peaks käsitlema eelkõige töötajate poolt esiatud küsimusi, kaasates vastava ala asjatundjaid - peaspetsialiste, osakondade ja talituste juhatajaid. Seetõttu ootab rektoraat et-tepanekuid huvipakkuvate ja selgitamist vajavate teemade kohta.

Rektori veerg

Lühidalt

Koguti 1500 raamatut

III Balti Raamatukoguhoidjate kongressi raames, mis toimus Rahvusraamatukogus, toimus vanade raamatute kogumise nädal, milles osales ka TTÜ raamatukogu. Üleskutsule tuua kodus mittevajalikke raamatuid edastamiseks lasteasutustele,

hoolde- ja vanadekodudele ning sõjaväele ning vanglatesse vastas meie ülikoolist 25 inimest, sh õppejõude ja ka paar üliõpilast. Kokku toodi raamatukogusse 1500 raamatut, sh põhiliselt ilukirjandust, aga ka õpikuid ja mõned teatmeteosed.

Sportikeskuse kasutamise eest tuleb nüüdsest maksta

Vastavalt TTÜ valitsuse otsusele 8. oktoobrist kehtestatakse TTÜ Sportikeskuse kasutamise eest väljaspool õppekava teenustasu.

Ühekordne abonement maksab 20 krooni, lastele ja pensionäridele 10 ning TTÜ töötajatele ning üliõpilastele 5 krooni.

Abonement üheks kuuks maksab 200 krooni, lapsed ja pensionärid tasuvad 100 ja TTÜ töötajad/üliõpilased 50 krooni.

Abonement üheks õppeaastaks (7 kuud) maksab 1200 krooni, TTÜ töötajatele ja üliõpilastele aga 300 krooni. Kaks viimast abonementi annavad õiguse külastada spordihoonet kaks korda nädalas.

Teabepäev sponsorite otsinguks

Põhja-Ameerika Ülikoolide Teabekeskus korraldab 14. novembril kella 12-16 teabepäeva teemal

Sponsorite otsing projektide rahastamiseks - ootused ja tegelikkus.

Teabepäev viiakse läbi Tehnikaülikoolis, Ehitajate tee 5, auditooriumis VI-121.

Päevakavas:

- Projektkavandi koostamine, sponsorite otsing
- Sponsorinfo otsing arutivõrgus

- Sponsorid ja nende võimalused Eestis

- Esinevad sponsorite ja fondide esindajad

- Igaile osavõtjale infomaterjalid kaasa.

Info ja eelregistreerimine tel/faks 538 045

E-mail educentr@edu.ttu.ee

Ürituse sponsor on Avatud Eesti Fond.

ÜLIÕPILASED TÕUSID TEGUDELE

Ajakirjanduse kaudu on rahvani jõudnud informatsioon Eesti valitsuse plaanist kaotada sõidusoodustused üliõpilastele ning ülipilaste vastuaktsioonidest valitsuse kavadele. Ka Tehnikaülikooli üliõpilaste valitsus on astunud samme sõidusoodustuste kaotamise vastu. Üks põhilisi aktsioone oli tudengite allkirjade kogumine ja üleandmine valitsusele nõudega soodustused säilitada. "Ajame nassu valitsuse üliõpilastevaenuliku poliitika sõidusoodustuste kaotamise suhtes ning anname kahe käega allkirja soodustuste säilitamise poolt." Sellise tekstiga üleskutseid võis möödunud reedest teisipäevani näha mitmel pool ülikooli majades. Mõnedel andmetel koguti neid TTÜst 500, mõnedel aga 250. Kindel on see, et

allkirjade lehti võis siin-seal märgata ka pärast seda, kui Eesti Üliõpilaskondade Liit andis kokku 4430 allkirjaga pöördumise valitsusele üle.

Sõidusoodustuste kaotamine on planeeritud alates 15. novembrist.

Eesti Üliõpilaste Liidu esimees Lauri Kõop ja aseesimees Lembit Uibo kinnitasid pärast allkirjade üleandmist riigisekretär Uno Veeringule, et "kui sõidusoodustus kaob, on plaanis teha protestiüritusi nii Tallinnas kui ka Tartus."

Tehnikaülikooli üliõpilaste valitsuse esimees Erki Soekov avaldas lootust, et kui senised soodustused kaovad, leitakse ehk mõni muu viis tudengi rahakotti siiski säästa.

KÕIGILE!

Infoliini 8 11 88 info on tasuta:

- operaatori kaudu 5.90 pluss 1.40 krooni minut;
- otsevalimisel esimene minut 7 krooni, iga järgnev sekund 14 senti.

Tehnikaülikooli peaenergeetiku teenistus soovib kokkuhoiu mõttes kasutada Ekspress Hotline 6 313 222.

Konspekt vastvalminud palgaeeskirjast

29. oktoobri k. a kinnitas nõukogu TTÜ palgaeeskirja, mis astub jõusse 1. jaanuaril 1997. a. Valminud dokument oli nõukogu ees alates kevadest, ühtekokku neli korda ja palgaeeskirja viimane versioon oli kümnes trükitud variant. See annab tunnistust eeskirja lihvimistöo mahust.

Palgaeeskirja koostamisele eelnes nõukogus diskussioon TTÜ palgapoliitika eesmärkidest ja põhimõtetest. Vastavasisulise otsuse (nr 16) langetas nõukogu aprillikuu alguses. Palgaeeskirja koostamiseks lõi nõukogu komisjoni: esimees prorektor Rein Küttner ja liikmed Ilmar Arro, Katrin Laaniste, allkirjutanu ning Maksim Saat. Seega minimaalne komplekt palgaküsimuste praktikuid ja teoreetikuid. Nagu töös selgus, moodustus väga koostööaldis töörühm. Alguses hästilaabunud töö tekitas komisjonis mõningase eufooria, mille suure ringi reaktsioon varsti halastatult kustutas. Lõppfaasis tekkis sedavõrd suur lootusetus, et asja päästmiseks pidi rektor ettekandmise nõukogus oma kaela võtma.

Niiis põhimõtetest ja ideedest, millest lähtuvalt dokument loodi.

Palgaeeskiri on üks ja ilmselt mitte viimane dokumentidest palgakorraldust sätestavate dokumentide hierahias. Tema aluseks on Eesti Vabariigi palgaseadus (Riigi Teataja I, 1994, 11 154) ja ta toetub ülikooliseadusele (RT I, 1995, 12, 119), teaduskorralduse seadusele (RT I, 1995, 542), TTÜ põhikirjale (TTÜ nõukogu määrus 13. 02. 1996. nr 3) ja mitmele teisele.

Formaalselt tekib vajadus palgaeeskirja järele otseselt ülikooli põhikirjast, mille paragrahv 10, lõige 9 sätestab, et nõukogu kohustuste hulka kuulub vastava dokumendi kehtestamine. Tegelik vajadus ja sellest tulevalt ka vastav säte ülikooli põhikirja tuleneb ülikoolides kehtivatest töösuhetest, mille eripäraks on:

- * õppejõudude ja teadustöötajate valimine tööle konkursi korras, vastavalt ülikooli ja teaduskorralduse seaduse poolt sätestatud kvalifikatsiooninõuetele;

- * õppetöö põimumine teadustööga;

- * teadustöö põimumine õppetööga.

Kuigi palgakorraldus toimub palgaseaduse alusel, ei saa ülikoolis ainuüksi selle alusel hakkama just siinmainitud töö eripära tõttu.

Üheks diskussiooni tekitanud küsimuseks oli palgaeeskirja projekti ja nõukogu poolt vastu võetud kontseptuaalse dokumendi (**Palgapoliitika eesmärgid ja põhimõtted**) näiline vastuolu mõningates punktides. Näiteks palgaeeskirja projekti arutelu algfaasis tekitas kriitikat asjaolu, et palgaeeskiri ei seo üheselt palgamäära ja staazhi. See oli staazhikate töötajate jaoks põhiküsimus. Komisjon ei sätestanud eeskirjas üleülikooliliselt staazhi kui palgamäära alust, juhindudes arvamusest, et:

- staazh on oluline tööle saamiseks (ülikooli- ja teaduskorralduse seadus), mitte töökohal püsimiseks;

- staazhi hind on erinevatel erialadel erinev (matemaatikud on viljakad noorelt, filosoofid vanalt), seepärast olgu staazhi kui palgamäära aluse seadmine teaduskonna siseasi, see on lubatud.

Üheks vaidluskohaks oli tööpanuse hindamise süsteemi, ühtsete ja üleülikooliliste palga suurust määravate tingimuste puudumine eeskirjas. Vajadus selle järele oli fikseeritud nõukogu dokumendis **Palgapoliitika eesmärgid ja põhimõtted**. Millised need oleksid? Avaldatud artiklite arv, loengukoormus, üliõpilaste hinnang? Vaidluste käigus jõudis komisjon järeldusele, et suures ülikoolis ei saa olla ühtset mõõdupuud edukuse mõtmiseks ja vastava palga määramiseks. On ju "praktikute" jaoks edukuse mõõduks leiutiste, "teoreetikute" jaoks aga avastuste arv. Aga majandusteadlased? Seepärast jäi komisjon seisuko-

hale, et need tingimused tuleb kehtestada teaduskonna tasandil, analoogselt Tartu Ülikooli palgaeeskirjale, mis meil mingil määral eeskujuks oli.

Nõukogu võttis vastu dokumendi pealkirjaga **Palgapoliitika eesmärgid ja põhimõtted**. See on kontseptuaalne dokument, mis sätestab poliitika. Komisjoni on kritiseeritud selle eest, et eeskiri ei detailiseeri poliitika teostamist. Oleme seisukohal, et ei saa olla eeskirja poliitika tegemiseks, poliitikat ei tehta eeskirja kohaselt. Eeskiri määrab ruumi, milles poliitikat tehakse.

Komisjon seadis töö eesmärgiks teha eeskiri, mis sätestab minimaalsed piirangud ja ainult peamised protseduurid palga määramisel. Esiteks, piiratud ressursside tingimuses pole piirangute liiasusel mõtet. Teiseks, kui piiranguid on liiga palju, aheneb ruum, milles teostatakse palgapoliitikat.

Üheks mõtteks, mis eeskirja tehes oli, oli soov, et kõik tööd, mis ülikoolis tehakse, saaks teha ülikooli egiidi all ja tasustataks ka ülikooli sees. Teisisõnu, ei meil ei tekiks vajadust varifirmade (konsultatsiooni- ja projekteerimisbürood jms) järele.

Oleme taotlenud maksimaalset võrdsust ja demokraatiat:

- * kõik ressursside allikad (riigi toetus või tellimus, sihtfinantseerimine, grantid) on võrdsed;

- * kõik struktuuriüksused on võrdsed (ei ole eripiiranguid, näiteks mitteamakadeemilise struktuuriüksuse, sihtfinantseerimisest saadava ressursi, erakorraliste töötajate jne suhtes)

- * hädavajalike piirangute raskendamise toimuks struktuuriüksuste, erandkorras teaduskonna tasandil;

- * kontrolli õigus jääb ülikooli tasandile.

Enno Reinsalu

Teema jätkub ➤

Et hundid oleksid söönud ja lambad terved

ehk

infotund palgapoliitikast

Kui 1. oktoobril toimus esimene infotund, mil rektoraadi esindajad teavitatsid ülikoolirahvast teemal TTÜ kui avalik ülikool, siis 5. novembril sai teoks teine infotund ja sedakorda oli kõne all ülikooli palgapoliitika, mille aluseks on hiljuti nõukogus kinnitatud

UUS PALGAEESKIRI.

Seda tutvustas infotunni umbes 75-le kuulajale ülikooli nõukogu vastava komisjoni liige, energeetikateaduskonna dekaan aseprof Enno Reinsalu. Ta tõi välja püüdlused ja eesmärgid, mida palgaeeskirja koostamisel arvesse võeti. Lisatud ja ära jäetud on mõned punktid, mida ei arvesta praegu kehtiva riigitöötaja palgaastmestiku järgi makstav põhipalk. Näiteks kaotab oma senise suure eelise tööstaja kui üks põhilisi talasid, millele toetub praegune kõrgkoolitöötaja põhipalk. Samuti saavad suurema vabaduse oma kollektiivi palgas kaasarääkimiseks struktuuriüksuste juhid - nemad teevad oma vastavad ettepanekud ülikoolile kui tööandjale (täpsemalt selle tööandja poolt volitatud isikule, näiteks dekaanile või kantslerile). Samuti kaob selline üldine ja kõnekeelne mõiste nagu (näiteks) **professori palk**, mis võib kogusummas hakata sõltuma mitmest tuluallikast ja tõusta seega meie praeguses rahavoogude arengustaadiumis lausa kosmiliste kõrgusteni - kihina saalis kutsus esile välja öeldud summa kuni 32 000 krooni kuus. Olgu ta

UNISTUS VÕI UTOOPIA,

aga tema kujunemine peab olema võimalik, ja selleks peab eeldused looma seesama 1. jaanuarist 1997 kehtima hakkav palgaeeskiri. (Enno

Reinsalu omapoolset selgitust vt eespool.)

Sisuliselt kinnitas kõike eelöeldud ka kantsler Jüri Tanner, kelle väitel kujunevad õpetegevuse summad erinevate allikate kooslaekumise tulemusena riigilt (=ministeeriumilt), Teadusfondilt, ametiühingutelt ning rektorite nõukogult.

PALK ON JUBA TÕUSNUD

Kui käesolevaks aastaks oli ametiühingute nõudmisena ette nähtud palgatõus 30 protsenti, siis see on alates 1. novembrist ka teostunud. Just sellest kuupäevast on töötasu tõusnud (lisaks kevadisele 13-le protsendile) veel vähemalt 15 protsenti. Ning kokkulepe ametiühinguga tähendab seda, et nende summade arvel tõuseb põhipalk, ning seda raha ei kasutata preemiade, lisatasude jms maksmiseks.

KULUKAD JÕULUD TULEMAS

Ette on näha, et kujuneb ka **pisike jõuluraha** fond, kust makstakse n-ö pearahana kõigile TTÜ töötajatele võrdne jõulutoetus olenemata töökoolest ja töötasu suurusest. Summa täpne suurus ei ole veel teada, kuid jääb orienteeruvalt kuhugi 1000 krooni piirimaile.

TÖÖVAHEKORD MUUTUB INTIIMSEMAKS

Rektor Olav Aarna vastas kõigepealt eelnevalt kirjalikult laekunud küsimustele, mis puudutasid näiteks "nõukogudeaegsete koosseisude ja eestiaegsete palkade vastuolusid" jmt. Lühidalt väljendudes: uut pal-

gaeeskirja iseloomustab iga konkreetse isikule palga piiramatus, ja suuremat vabadust selle ülemise piiri osas omab struktuuriüksuse juht. Kahtlemata suureneb siin ka subjektiivsete parameetrite osakaal. Palga definitsioon kõlaks siis ligikaudu nii: **palk on töötaja ja tööandja vaheline konfidentsiaalne leping, kus kollektiivsus on vastuvõetamatu.**

KÜSIMUSED, KÜSIMUSED...

Lõpuks esitasid kohalolijad rohkesti küsimusi. Üks neist puudutas ka võimalikke koondamisi. Sellele vastamisel rektor pisut erutus ja kinnitas, et tema rektoriks oleku 5,5 aasta jooksul pole kedagi koondatud ainuüksi koondamise pärast. "Meie kõigi ühine eesmärk peaks olema vaadata, kuidas raha juurde saada, mitte aga inimeste arvu vähendada," väitis ta. Kõne alla tuli veel üks valupunkt - emeriitprofessorid. Võib arvata, et kui palgad ulatuvad meeldivatesse kõrgustesse, on ju veelgi raskem taanduda Eesti riigi poolt praegu makstavale elatusrahale. Kas ülikool ei saa omalt poolt siin tõesti midagi teha?

Enno Reinsalu esitas omapoolse üleskutse: vanad, ärge tehke endale suuri palkasid, mõelgem ka õppejõudude järelkasvule!

Arutlusainet jätkus pärast kaks tundi kestnud teavitamist küllap kauemakski - nii meie väiksematesse kollektiividesse kui küllap ka kodusesse. Igatahes üks on selge: aasta lõpp tuleb töörohke meie ökonoomikaosakonnale ja aasta algus toob iga ülikoolitöötaja materiaalsesse ellu üllatust. Ja miks arvata, et tingimata halbu.

Urmi Reinde

HESR • mis see on?

HESR, s.o. PHARE programm "Kõrghariduse ja teaduse reform" (*Higher Education and Science Reform*).

Käesoleva aasta II poolaastast käivitus Eestis PHARE programm, mille eesmärgiks on kõrghariduse ja teaduse reformimine Eestis. Nimetatud programmi strateegilisteks valdkondadeks on materjaliteadus ja geeni/biotehnoloogia ja selles osalevad materjali- ja biotehnoloogiaga tegelevad põhilised ülikoolid (Tallinna Tehnikaülikool ja Tartu Ülikool) ja teadusasutused (Eesti HM Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut ning Füüsikainstituut).

Programmi raames toimunud esmaürituseks kujunes Tallinna Tehnikaülikoolis 29. - 31. oktoobril k.a. teadusseminar materjaliteaduse alastest teadusuuringutest Eestis ja Soomes.

Soome-poolseteks ettekandjateks olid välisekspertid emeritprofessor **Pentti Kettunen** Tampere Tehnikaülikoolist, professorid **Seppo Yläsaari** ja **Olof Forsen** Helsingi Tehnikaülikoolist.

Ülevaatlike ettekannetega materjaliteadusest Eestis esinesid akadeemik **Endel Lippmaa** KBFI-st, professorid **Priit Kulu**, **Enn Mellikov** ja **Urve Kallavus** TTÜ-st, juhtteadurid **Ilmo**

Sildos, **Arnold Rosental** ja **Aleksander Lushchik** FI-st ning professorid **Ilmar Koppel**, **Jüri Tamm** ja **Toomas Tenno** TÜ-st.

HESR-i seminari naelaks kujunes Materjaliteaduse ja geeni/biotehnoloogia keskuse avamine, mis peaks olema esimeseks praktiliseks sammuks PHARE programmi "Kõrghariduse ja teaduse reform" käivitamisel Eestis. Sellele peaks järgnema analoogse keskuse käivitamine Tartu Ülikoolis. Keskuse käivitamine oli tehtud ülesandeks prof Enn Mellikovile. Järgnevatel sammudeks on keskuse põhimääruse ja arenduskava esitamine TTÜ nõukogule.

Paralleelselt PHARE programmiga käivitus alates 1996/1997 õppeaastast ka materjaliteaduse ja geenitehnoloogiaga seotud TEMPUS-projekt, mis peaks toetama PHARE programmi. PHARE programmi ja TEMPUS projekti lõppväljundiks peab olema materjaliteaduse ja geenitehnoloogia alaste teadusuuringute ja nendega kaasneva kraadiõppe viimine Euroopas aktsepteeritavale tasemele.

Priit Kulu

PHARE programmi juhtkomitee liige,

TTÜ materjaliteaduse professor

TÄHELEPANU ÜLIÕPILASED, MIKKELI KUTSUB!

Mikkeli Polytechnic pakub taas õppimisvõimalust II õppeaasta üliõpilastele, kes soovivad jätkata oma õpinguid Soomes järgnevatel õppesuundades:

- *industrial management*
- *telecommunications*
- *environmental management*
- *business management*

Kogu õppetöö toimub inglise keeles, n. ö. rahvusvahelises keskkonnas. Ka enamus õppejõude on välisriikidest. Õppeaeg antud erialadel 3-4 aastat. Kolmandal õppeaastal toimub osa õpingutest mujal välisriikide kõrgkoolides (Mikkeli Polytechnic'ul on koostöösidemed ligi 300 kõrgkooliga üle maailma). Kogu läbitud programm lõpeb diplomitöö kirjutamisega ja annab bakalaureuse kraadi. On võimalik valida ka lühem õppeaeg (3-6 kuud) ja kuulata teatud loenguid, mis huvi pakuvad ja mida TTÜ-s ei loeta.

Võimaluse korral makstakse üliõpilastele ka väikest stipendiumi 40 FIM-i päevas. Mitmed meie ülikooli üliõpilased on õppinud Mikkelis ja osa võtnud lühematest suvekursustest ja alati rahule jäänud.

Soovijatel palume endast märku anda hiljemalt 28. novembriks k.a.

Lähemat infot ja materjale Mikkeli Polytechnic'u kohta saab välissuhete talitusest VI-212, tel 537-247.

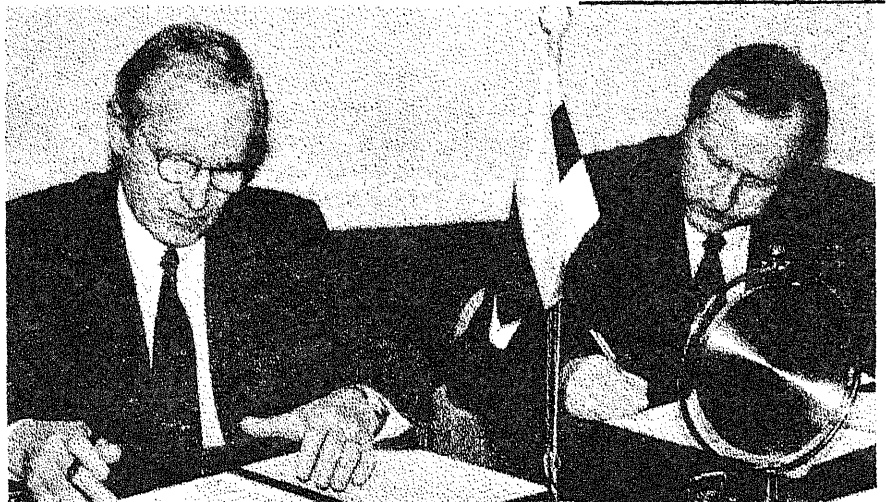
Külalised Lahtist

29. oktoobril viibis meie ülikoolis Lahti Polytechnic'u (Soome) 13-liikeline delegatsioon eesotsas rektor **Arno Ilmavirtaga**. Tutvuti ülikooliga, arutati koostöövõimalusi ja kirjutati alla koostööleping.

Üheks eesmärgiks tavaliste koostöövormide kõrval on ka osalemine kavandatavas NORDPLUS projektis mitmepoolse koostöö tasandil, et saada finantseerimist osalevatele institutsioonidele projektis ettenähtud üliõpilasvahetuse jaoks. Peale Lahti ja TTÜ osalevad selles projektis veel **Mälardaleni Ülikool** (Rootsi) ja **Herningi Kõrgkool** (Taani). Kavatas on kaasata ka Islandi Ülikool.

Madli Ganihhina

Välissuhete talituse juhataja

Rektor O. Aarna ja rektor A. Ilmavirta koostöölepingule alla kirjutamas

Tehnikaülikooli ajalooliste isikute tähpäevi

november

100 aastat tagasi, 14. novembril 1896. a sündis Saarde vallas insener, Eesti avaliku elu tegelane **Nikolai Viitak**. Kõrghariduse taotlemist alustas Petrogradi Ülikoolis, ent lõpetas 1925. a Darmstadt Tehnikaülikooli. Lühikest aega õpetas TTs kujutatavat geomeetriat ja oli samas 1932-1934 tehniliste kursuste lektor. N. Viitak oli Vabadusristi I liigi 3. järgu kavaler, teedeminister 1937-1940, Riigivolikogu liige 1938-1940 ja Eesti Rahvusliku Jõukomitee esimees. Arreteeriti 1941. a, langetati surmaotsus. Suri 24. aprillil Sverdlovski oblastis.

100 aastat tagasi, 29. novembril 1896. a sündis Tapa lähistel elektrotehni-

kateadlane **Hans Roland Wörk** (Vörk). Õpingud Petrogradi Polütehnilises Instituudis katkestas I Maailmasõda. Eesti Vabariigi stipendiaadina õppis Saksamaal, 1925. a lõpetas Berliini Tehnikaülikooli. A-il 1928-1935 oli TT õppejõud, füüsika kabineti juhataja ja tehniliste kursuste lektor; TTÜs 1940-1948 elektrotehnika dotsent, a-st 1942 professor, 1944-1948 elektrotehnika kateedri juhataja. Valandati ideoloogilistel põhjustel, kuni a-ni 1956 oli vangilaagrites Venemaal. H.R. Vörk oli Vabadusristi I liigi 3. järgu kavaler. Tema eluteed tutvustav näitus on ülikooli fuajees avatud 21. novembrist - 5 detsembrini.

Rubriiki koostab

Imbi Kaasik

Uut raamatukogu infoteeninduses:

Pearaamatukogu rõdul on lugejatele kasutada 4 personaalarvutit 65 andmebaasiga (arvutituba suletud).

Uusim andmebaas **MAJPOL** (koost. ERR-s, ostetud ERR-st). Bibliograafiline andmebaas sisaldab eesti ajakirjanduses ja majandus- ning poliitikaalastes kogumikes ilmunud artiklite kirjeid (ca 15000) alates jaanuarist 1996.

4.nov-6.dets 1996 kirjastuse "Lange & Springer" Electronic Reference Library-serverilt tasuta tutvumiseks **SILVER-PLATTER-i** (maailma suurim teaduslike andmebaaside tootja) andmebaasid:

1. **ECONLIT**
2. **ERIC**
3. **MEDLINE EXPRESS**
4. **SOCIOFILE**
5. **TOXLINE**
6. **PSYNDEX**

Programmid nimetatud andmebaaside poole pöördumiseks **ONLINE-** teel leiate TTÜ raamatukogu serverilt **LIB** kataloogides:

L:\LIB_USER\WINSPIRS (WIN3.1)
L:\LIB_USER\WINSPI95 (WIN95)

Käivitada programm **WINSPIRS.EXE**. Online -kasutajanimi "tallin", vastav parool "lipand".

Probleemide tekkimisel failiga **CTL3DV2.DLL-** leiate vajaliku versiooni kataloogidest

L:\LIB_USER\WINSPIRS\SYSTEM või
L:\LIB_USER\WINSPI95\SYSTEM

Meeldetuletuseks

Raamatukogu Novelli serverilt **LIB** (kataloogis L:\LIB_USER, kasutajanimi **RMTK**, parooli ei nõuta) leiate 1996.a. raamatukogusse tellitud ajakirjade ja uudiskirjanduse nimestikud ja 3 andmebaasi:

REG-Eesti Ettevõtete Elektronkataloog
ESTLEX-Eesti Oigusaktide Register
ETE-Estonian Technology and Economics (TTÜ raamatukogus genereeritav andmebaas)

Raamatukogu **WWW** -info aadressil <http://www.ttu.ee/raamat>

Taimi Nurmiste

TTÜ raamatukogu

infoosakond

Lühiteated

4.-21.novembrini peahoone fuajees raamatukogu näitus "TTÜ õppejõudude ja teadurite välispublikatsioonid 1995/1996".

11.-15. novembrini toimuvad TTÜ üliõpilasomavalitsuse edustuse valimised. Info üliõpilasvalitsusest II 128.

12. novembril kl.16 nõukogu saalis TTÜ Vilistlaskogu juhatause koosolekul professor Peter Manningi (Bentley College, USA) ettekanne teemal "Vilistlasliikumine USA-s"

14. novembril kell 19.30 Õpetajate majas tudengite sügisball.

17.-18. novembrini toimuvad Stockholmis põhjamaade haridusmessi **STUDIA'96** raames infopäevad teemal "Õppimisvõimalused välismaal". Tutvustatakse võimalusi üliõpilasvahetusteks ja erinevaid koostöövõimalusi ülikoolide vahel. TTÜd esindavad Madli Ganihhina välissuhete talitusest ja Helgi Arumaa teabetalitusest.

21.-22. novembrini jätkub põhjamaade haridusmess **STUDIA'96** Helsingis. Tallinna kõrgkoolide ühises väljapanekus osalevad Tallinna Tehnikaülikool, Pedagoogikaülikool, Eesti Kõrgem Kommertsikool ja Õiguse Instituut. Tutvustatakse õppimisvõimalusi ja -tingimusi. TTÜd esindavad prorektor Tiit Kaps, Helgi Arumaa teabetalitusest ja Maret Hein õppe- ja teadusosakonnast.

21. novembrist kl. 10 VI 121 toiduainete instituudi korraldusel teabepäev toidu käitlejatele.

21.novembrist-5.detsembrini TTÜ peahoone fuajees raamatukogu näitus - Hans Wörk "100"

25.-26. novembrini viibib Tehnikaülikoolis professor Nils Enlund Rootsi Kuninglikust Tehnikaülikoolist, et pidada läbirääkimisi uue projekti käivitamiseks koostöös insenerigraafika keskusega.